

Datum
2021-10-07
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-993

Yttrande

Till
Miljödepartementet

Remiss från Miljödepartementet - Skydd av arter - vårt gemensamma ansvar (SOU 2021:51) M2021/01219

Sammanfattning

Malmö stad har mottagit remiss från Miljödepartementet avseende Artskyddsutredningens betänkande, Skydd av arter – vårt gemensamma ansvar (SOU 2021:551). Artskyddsutredningen har haft två huvuduppdrag, dels att se över artskyddsförordningen med fridlysningsreglerna, dels att förbättra förutsättningarna för arbetet med att förebygga, upptäcka och lagföra artskyddsrelaterad brottslighet. Betänkandet föreslår förändringar i miljöbalken i syfte att effektivt och rättssäkert skydda hotade arter samtidigt som regelverket ska vara tydligt gentemot markägare om när man har rätt till ersättning.

Sammanfattningsvis ställer sig Malmö stad i stort bakom utredningens förslag, men anser att utredningen saknar ett helhetsperspektiv. Skydd av arter är inte en isolerad fråga utan måste ses i ett större sammanhang. Ett sammanhang där både frågor om den biologiska mångfaldens utveckling och klimatförändringar behandlas parallellt eftersom det kan få gynnsamma synergieffekter. Malmö stad anser också att artskyddsreglernas tillämpning i jordbrukslandskapet och havet behöver utredas grundligt och med hög prioritet.

Yttrande

I miljöbalken framgår att den biologiska mångfalden ska värnas för att uppnå hållbar utveckling. Ökad biologisk mångfald är också ett av de sjutton målen i Agenda 2030. Artskyddet utgör en viktig del för att bevara den biologiska mångfalden. Malmö stad ser positivt på att det tas ett samlat grepp på artskyddsfrågan, men menar att man inte kan se på frågan isolerat genom att enbart analysera artskyddet. Den biologiska mångfalden måste ses i ett större sammanhang och behandlas tillsammans med t.ex. frågan om klimatförändringar för att nå gynnsamma synergieffekter. Malmö stad saknar ett perspektiv som tar hänsyn till att åtgärder för att stärka biologisk mångfald och ekosystemtjänster också kan bidra till att begränsa nettoutsläppen av växthusgaser. Återställning av skadade ekosystem har lyfts fram som en av de billigaste och snabbaste metoderna för att på ett naturligt sätt motverka klimatförändringar.

Artskydd och Plan- och bygglagen (kapitel 6.4.8)

Artskyddsutredningen lyfter fram vikten av att ta fram kunskapsunderlag om skyddade arter i tidiga skeden i planprocessen eftersom en antagen detaljplan inte ger rätt att vidta några åtgärder i strid med artskyddsreglerna. Malmö stad anser att detta klargörande är ett viktigt led i en effektiv planprocess.

Förslag: Kunskapskrav och utredningsansvar (kapitel 10)

Malmö stad ser positivt på förtydligandet i artskyddsutredningen om att det är verksamhetsutövaren eller den som vidtar en åtgärd som ansvarar för att ta fram nödvändiga kunskapsunderlag, samt att myndigheter har ansvar för att hjälpa till att peka ut vilka underlag som behövs. Detta är även i enlighet med Malmö stads befintliga planerings- och exploateringsprocess och stämmer väl överens med intentionerna i den ny tillkomna bestämmelsen om planintressentens medverkan i planprocessen (5 kap. 8 § andra stycket PBL). Malmö stad förutsätter att finansieringsprincipen tillämpas i det fall förslaget innebär kostnadsökningar för kommuner.

Artportalen (kapitel 10.3)

Malmö stad anser att förslaget om Artportalen är av mycket stor vikt. Artportalen är ett viktigt verktyg vid kommunal planering och exploatering. Malmö stad ställer sig därför positiv till förslaget om en långsiktig finansiering av portalen och förutsätter att denna kommer att vara statlig. Malmö stad instämmer även i att den nationella listan över fridlysta arter behöver uppdateras.

Livsmiljöunderlag (kapitel 11.8)

Malmö stad anser att de livsmiljöunderlag som föreslås i artskyddsutredningen kan komplettera kommunala kunskapsunderlag vid kommunal planering och exploatering, vilket är positivt. Livsmiljöunderlagen bör omfatta, inte bara de hotade, utan även de nära hotade (NT) arterna.

När det gäller förslaget att Länsstyrelsen ska upprätta livsmiljöunderlag som ska fastställas för femårsperioder, anser Malmö stad att ett sådant förfarande bör föregås av ett samråd och vara sammankopplat med en möjlighet till överprövning av inrättandebeslutet.

Skydd av vilda fåglar (kapitel 12.2.5 och kapitel 17.1)

Artskyddsutredningens förslag att ha en lägre skyddsnivå för vilda fåglar än för övriga arter som omfattas av artskyddet kan ha negativ påverkan på Sveriges fågelfauna. I artskyddsutredningens förslag kring skydd av fåglar ingår exempelvis inte förbud mot att förstöra eller försämra fåglars fortplantningsområden eller viloplats. Malmö stad anser att de särskilt skyddsvärda fåglarna, utpekade i fågeldirektivets bilaga 1, ska omfattas av samma skyddsbestämmelser som övriga arter, samt att regelverket kring dispenser från artskyddsreglerna ska vara lika för särskilt skyddsvärda fåglar som för övriga arter.

Malmö stad anser också att förslaget om förbud mot att störa fåglar (8 kap. 13 § miljöbalken) är otydligt och svagt formulerat och då främst bisatsen till förbudet: ”Det är förbjudet att avsiktligt, eller genom att acceptera en sådan konsekvens av sitt handlande, störa fåglar som fö-

rekommer vilt inom Europeiska unionens europeiska territorium, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, i den mån dessa störningar inte saknar betydelse för att bibehålla populationen på en nivå som svarar särskilt mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller för att återupprätta populationen av dessa arter till denna nivå”. Vad som menas med ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov behöver definieras tydligare. Det är också otydligt vilken population som åsyftas, lokal, nationell eller internationell nivå. Malmö stad anser istället att samma formulering om störning för andra djur, som inte innefattar bilsatsen, även ska gälla för fåglar, i synnerhet de särskilt skyddsvärda fåglarna.

Artskydd i jordbrukslandskapet och havet (kapitel 12.9.2)

Utredningen har ett tydligt skogsägarperspektiv, men utredningens förslag och ändringar kommer även få bäring på jordbrukslandskapet, kusten och det så kallade vardagslandskapet. Malmö kommun består till stor del av jordbruksmark, hav och tätort och det är svårt att utläsa hur utredningens förslag kommer att påverka Malmö stad. Därför ser Malmö stad positivt på utredningens förslag om att ge Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda artskyddets tillämpning i jordbrukslandskapet och havet. Malmö stad anser att de kommande utredningar behöver tas fram snarast och med hög prioritet.

Malmö stad anser även att resonemanget som förs i EU-domstolens dom i målet *Skydda skogen* bör gälla även för havsområden för att på så vis skydda viktiga undervattensmiljöer. Dessutom bör den nationella fridlysningslistan uppdateras för att även inkludera hotade fiskar och blötdjur.

I enlighet med resonemanget ovan om att artskyddet kan gynna ökad biologisk mångfald och att detta har synergier med klimatomställningsåtgärder är det viktigt att dispens kan ges från artskyddet vid samhällsviktiga funktioner så som t.ex. Öresundsmetro, havsbaserad vindkraft och naturbaserade lösningar för att skydda mot havsnivåhöjning. Dessa åtgärder kan på sikt gynna den biologiska mångfalden i ett större perspektiv. I Malmö är en stor del av de mest hotade arterna knutna till kustmiljön, som i takt med havsnivåhöjningen kommer att försvinna om inga skyddsåtgärder etableras. Malmö stad vill därför understryka vikten av att staten utreder behovet av framtida kustskydd och, då det är en nationell angelägenhet, att staten också bär kostnaderna för detta.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]